

УДК 349.3: 368.914

ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

Працівники поліції несуть службу в умовах, що часто призводять до погіршення здоров'я, нервових потрясінь, психологічних та фізичних перенавантажень. Соціальні гарантії для працівників поліції є правовим механізмом, що має компенсувати зазначені особливості проходження служби.

У різний час дослідженням соціального захисту працівників займалися такі вітчизняні та зарубіжні науковці: В.І. Андрейцев, М.І. Ануфрієв, Н.Б. Болотіна, В.С. Венедіктов, Г.С. Гончарова, В.Я. Гоц, В.В. Жернаков, М.І. Іншин, М.М. Клемпарський, Р.І. Кондратьєв, О.В. Лавриненко, Л.І. Лазор, О.Я. Лапка, К.Ю. Мельник, П.Д. Пилипенко, В.М. Плішкін, В.І. Прокопенко, О.І. Процевський, В.Г. Ротань, І.М. Сирота, Б.С. Стичинський, Н.М. Хуторян, Г.І. Чанишева, В.І. Щербина та ін. Проте залишається потреба дослідження особливостей зарубіжного та вітчизняного регулювання соціального захисту працівників поліції, виокремлення місця та класифікації соціальних гарантій зазначених працівників у системі соціального захисту України, що і є метою цієї статті.

У науковій літературі вже склалась певна позиція щодо поняття «соціальний захист». Так, у широкому розумінні соціальний захист становить зміст соціальної функції держави і є системою економічних, юридичних, організаційних заходів щодо забезпечення основних соціальних прав людини та громадянина в державі. У вузькому значенні розуміння соціального захисту становить власне соціально-захисну діяльність держави щодо убезпечення від негативних наслідків соціальних ризиків [1, с. 56].

Відповідно до ч. 3 ст. 1 Закону України «Про державні соціальні стандарти і *державні соціальні гарантії*» [4], державні соціальні гарантії – це встановлені законами мінімальні розміри оплати праці, доходів громадян, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, розміри інших видів соціальних виплат, встановлені законами та іншими нормативно-правовими актами, які забезпечують рівень життя не нижчий від прожиткового мінімуму. Отже, соціальні гарантії включають:

- відповідну оплату праці,
- пенсійне забезпечення,
- соціальну допомогу та інші види соціальних виплат.

Розглянемо соціальні гарантії в порівняльному контексті із практикою, що склалась у зарубіжних країнах згідно із зазначеним поділом.

З питання правового регулювання **оплати праці** працівників поліції варто зауважити, що правоохоронці більшості країн світу належать до категорії держав-

них службовців, правове регулювання їх діяльності забезпечується відповідними нормативними актами, а також частково – спеціальними нормативними актами. Наприклад, працівники поліції Великобританії представляють особливу категорію державних службовців, правовий статус, заробітна плата, порядок проходження служби, дисциплінарні положення яких визначені нормативними актами, що регулюють державну службу, та Законом «Про поліцію» 1997 р. [26, с. 77]. У свою чергу, поряд із чинними законодавчими актами Німеччини, які регулюють питання служби у поліції як одного з видів державної служби, є: Конституція ФРГ від 23 травня 1949 р.; Загальний закон про правове положення службовців від 1 липня 1957 р. у новій редакції від 27 лютого 1985 р. із подальшими змінами та доповненнями; Закон про федеральних державних службовців від 14 липня 1953 р. у новій редакції від 27 лютого 1985 р. із подальшими змінами та доповненнями; Закон про оклади державних службовців федерального рівня від 27 липня 1957 р. у новій редакції від 6 лютого 1991 р.; Федеральний Закон про поліцію Німеччини 1990 р.; Закон про поліцію земель. Крім того, існує ряд законів та постанов Уряду, які регулюють права та обов'язки окремих категорій службовців, зокрема й співробітників поліції, як, наприклад, Закон про поліцію, Соціальний кодекс, Закон про охорону материнства, Федеральний закон про оплату праці, та ін. [26, с. 77].

Варто зауважити, що утримання працівників поліції в більшості країн світу є вагомим аргументом вибору професії. Так, у США річний розмір заробітної плати працівникам поліції коливається від \$24,328 до \$85,021 [24] у Великобританії від £88,470 до £188,736 [23], у Німеччині від €30,600 до €48,000 [3], у Польщі від 16 800 злотих (\$5,670) до 60 672 (\$20,710) злотих [8].

Підвищені вимоги та обмеження, які пов'язані зі службою у поліції, компенсуються досить високою заробітною платою, що разом з іншими виплатами та гарантіями забезпечує реалізацію «принципу утримання» [9], тобто оплата праці має бути не тільки пропорційною та відповідати обійманій посаді, але й давати можливість повністю присвятити себе своїй професії.

Складовими елементами грошового забезпечення працівників органів внутрішніх справ (ОВС) України, відповідно до Інструкції «Про впорядкування структури та умов грошового забезпечення осіб рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ», затвердженої Наказом МВС від 31.12.2007 р. № 499, ще донедавна визнавались: оклади за спеці-

альними званнями; посадові оклади осіб рядового і начальницького складу; підвищення посадових окладів; надбавка за вислугу років; надбавка за виконання особливо важливих завдань під час проходження служби; надбавка державним експертам із питань тамониць; надбавка за службу в умовах режимних обмежень; надбавка за службу в спеціальних підрозділах з боротьби з організованою злочинністю; надбавка за знання та використання іноземної мови; надбавка за почесні звання «заслужений», «народний»; надбавка за спортивні звання; доплата за науковий ступінь; доплата за вчене звання; преміювання; матеріальна допомога; грошове забезпечення слухачів, курсантів, докторантів, ад'юнктів та магістрів.

У середньому, обов'язкові види грошового забезпечення становлять близько 30% від його розміру, інші 70% становлять різні необов'язкові надбавки, доплати, премії, тоді як у структурі заробітної плати поліцейських Європи її обов'язкова частина становить 70–80% і лише невеликий залишок – стимулюючі надбавки [15]. Така ситуація негативно впливає на фактор стабільності праці працівника ОВС, створюючи непотрібну атмосферу додаткового напруження та відволікання від професійного виконання службових обов'язків.

Справедливо було б відзначити, що на території країн «пострадянського простору» питання підвищення заробітної плати працівникам ОВС теж залишається актуальним. Зокрема, у наших сусідів – Російській Федерації (далі – РФ) – реформи розпочинаються зі столиці, зокрема планується до 2012 р. на фоні скорочення кожного п'ятого правоохоронця, підвищити грошове утримання мільйонера від 60 тис. руб. (приблизно від 12 тис. грн.) на місяць [11]. Проте в Україні, на жаль, середня заробітна плата мільйонера коливається від 1 200 грн. до 2 100 грн. [12], що має пряме відношення до мінімізації якості виконання професійних обов'язків. З нашої точки зору, така ситуація є неприпустимою та потребує негайного державного втручання.

У питанні пенсійного забезпечення Україна зіткнулась із фінансовими труднощами, у т. ч. пов'язаними із різким збільшенням соціальних виплат та кількісним зростанням осіб похилого віку. Справедливо було б зауважити, що глобальне старіння населення у країнах Європи і США в 90-х роках минулого сторіччя спричинило всесвітню кризу пенсійних систем [14, с. 50]. У свою чергу, збільшення пенсійного віку, як варіант вирішення проблеми, часто викликає незадоволення в суспільстві. Однією з останніх подій світового значення стали акції протесту, організовані французькими профспілками проти плану Президента Франції Ніколя Саркозі щодо підвищення мінімального пенсійного віку від 60 до 62 років [25].

Оскільки силовим відомствам України доручено вивчити можливість збільшення стажу, необхідного для отримання мінімальної пенсії працівникам ОВС [13], необхідно виважено підійти до вирішення цієї проблеми та комплексно вивчити світову практику утримання та пенсійного забезпечення правоохоронців. На нашу думку, під час прийняття рішення варто

враховувати загальні умови праці правоохоронців в Україні та в інших країнах, у т. ч. рівень їхнього грошового утримання.

Загалом пенсійні системи таких країн, як-от США, Канада, Великобританія, Німеччина, Італія, Швеція, Китай, Росія, Вірменія, Болгарія, Угорщина, Латвія, Польща, Словаччина мають характерні риси: розвиток багаторівневої, як правило, тривірневої системи пенсійного забезпечення; обов'язкова наявність державної системи пенсійного забезпечення, що гарантує працівникам соціальну захищеність; функціонування приватних систем пенсійного забезпечення, які дають змогу капіталізувати засоби для інвестицій, а також здійснювати економічне стимулювання праці; обов'язковий характер виплат страхових внесків; залежність розміру пенсії від заробітної плати й страхового стажу [14, с. 60–61].

У більшості країн світу пенсійне забезпечення правоохоронців є видом пенсійного забезпечення державних службовців. Так, відповідно до Федерального закону РФ «Про систему державної служби РФ» [27] від 27 травня 2003 р., система державної служби включає такі види державної служби: державну цивільну, військову та правоохоронну. Державна цивільна служба поділяється на федеральну державну цивільну службу та державну цивільну службу суб'єкта Російської Федерації. Військова та правоохоронна служби є різновидами федеральної державної служби. Відповідно до Федерального закону РФ «Про державну цивільну службу РФ» від 27 липня 2004 р., № 76-ФЗ [28], одним з основних прав і гарантій цивільного службовця є державне пенсійне забезпечення у порядку і на умовах, встановлених Федеральним законом про державне пенсійне забезпечення громадян РФ, які проходили державну службу, та їх сімей.

У країнах Західної Європи однією з основних категорій у питанні пенсійного забезпечення є пенсійний вік, який є однаковим як для працівників державного, так і для працівників приватного секторів і коливається від 60 до 65 років. У деяких країнах (Данія, Німеччина, Фінляндія) відсутній конкретно зафіксований пенсійний вік, що сприяє гнучкості у виборі моменту виходу на пенсію. У цих країнах закріплений тільки максимальний і мінімальний пенсійний вік. У країнах, де існують спеціальні режими, пенсійне забезпечення державних службовців здійснюється з державного бюджету. До реформи 1996 р. у Німеччині, Данії та Італії державні службовці не брали участі у фінансуванні своєї пенсії (не відраховували пенсійні внески). У Франції, Бельгії та Ірландії державні службовці вносять мінімальні відрахування. Розмір відрахувань може бути різним залежно від категорії, функцій і статусу державного службовця. У країнах, де немає спеціальних пенсійних режимів, службовці роблять внески на рівні з працівниками приватного сектору. Розмір пенсії державних службовців залежить від пенсійних режимів, що існують у конкретній країні, а саме від «замінної ставки» (“taux de remplacement”), що у різних країнах коливається від 10–100% [29, с. 62].

На нашу думку, заслуговує на увагу підхід до встановлення права на пенсію у правоохоронців США.

Так, право на 100% пенсію настає у такої категорії осіб після 35 років служби. Під час звільнення працівник отримує одноразову виплату у розмірі \$12,000. Існує ймовірність виходу на 50% пенсію після 20 років служби [22]. Такий диференційований підхід, із нашої точки зору, є виваженим та таким, що дає змогу врахувати кожну конкретну життєву ситуацію.

Отже, аналіз пенсійного забезпечення державних службовців загалом та правоохоронців зокрема засвідчує відсутність єдиного підходу в регулюванні пенсійних правовідносин. Строк служби, пенсійний вік, наявність спеціального пенсійного режиму регулюються країнами залежно від конкретної економічної ситуації та середньої тривалості життя громадян. Водночасно спостерігається певна уніфікація правового регулювання, з урахуванням рекомендацій Європейської Комісії про встановлення до 2020 р. однакового для чоловіків та жінок пенсійного віку.

Практика правового регулювання **соціальної допомоги та інших видів соціальних виплат** правоохоронців у зарубіжних країнах передбачає надання ряду соціальних пільг та гарантій. Так, поліцейський Нью-Йорка має 100% оплачуваній необмежений у часі лікарняний, медичну страховку з покриттям стоматологічного та офтальмологічного лікування, можливості просування по службі та навчанні, має від 10 календарних днів відпустку (до 2 років служби) та від 27 календарних днів для досвідчених працівників (понад 5 років служби) [22]. У штаті Вірджинія поліцейські можуть розраховувати, у разі потреби, на так зване побутове страхування, що надає право, наприклад, на послуги домашньої працівниці, няні для дітей тощо [2]. У свою чергу, працівник поліції Німеччини отримує щомісячні премії та надбавки в середньому від €300 до €500 [3]. Їх розмір залежить від освіти працівника, досвіду роботи, її напруженості тощо.

В Україні соціальні гарантії працівникам органів внутрішніх справ регламентуються цілою низкою нормативно-правових актів, як законодавчих (Кодекс законів про працю України [10], закони України «Про міліцію» [5], «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» [6], «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» [7]), так і підзаконними (у першу чергу, постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про проходження служби рядовим та начальницьким складом органів внутрішніх справ України» [16], «Про порядок компенсації особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ за службу понад установлений законодавством робочий час, а також у дні щотижневого відпочинку та святкові дні» [17], «Про доплати і компенсації особам, які працюють у зоні відчуження» [18], «Про пільги щодо обчислення вислуги років військовослужбовцям Збройних сил України, які брали участь в операціях Миротворчих Сил ООН» [19], «Про затвердження Положення про порядок виплати компенсаційних сум військовослужбовцям, які стали інвалідами, а також членам сімей військовослужбовців, які загинули під час ви-

конання обов'язків військової служби у складі Миротворчих сил ООН» [20], «Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються для підвищення кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва» [21]), та значною кількістю інших нормативних актів. Аналіз нормативно-правового регулювання пільг працівників ОВС дає змогу виділити:

1. пільги під час вступу та навчання у вищих навчальних закладах, у т. ч. системи ОВС;

2. пільги під час розподілу житла, надання кредитів на придбання житла, забезпечення житлом працівників міліції, які живуть і працюють у сільській місцевості, встановлення квартирних телефонів у порядку, передбаченому законодавством України тощо;

3. пільги спеціальних категорій працівників ОВС. Зокрема, пільги, передбачені Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи», а також пільги для осіб, які брали участь в операціях Миротворчих сил ООН;

4. переваги та пільги в галузі соціально-культурного та медичного обслуговування (путівки до санаторіїв та будинків відпочинку, влаштування дітей у дошкільні заклади, вирішення інших питань соціально-побутового забезпечення тощо);

5. пільги щодо обчислення вислуги років працівникам ОВС тощо.

До компенсацій, які надаються працівникам ОВС, належать:

1. компенсації для працівників ОВС на час виконання ними державних або громадських обов'язків, щодо збереження місця роботи (посади) і середнього заробітку, в т. ч. компенсація за роботу у вихідний день та компенсація особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ за службу понад установлений законодавством робочий час;

2. компенсації під час переїзду на роботу в іншу місцевість, компенсації за умови службових відряджень;

3. компенсації для працівників ОВС, які направляються для підвищення кваліфікації;

4. компенсації для працівників ОВС, що направляються на обстеження до медичного закладу;

5. компенсації для працівників ОВС – донорів;

6. грошова компенсація за невикористані щорічні відпустки;

7. компенсація за невиданий спеціальний одяг і спеціальне взуття;

8. компенсація працівникам ОВС, які використовують у службових цілях особистий транспорт;

9. компенсація збитків, завданих майну працівника ОВС чи його близьким родичам у зв'язку з виконанням ним службових обов'язків. Відповідно до цієї статті, такі збитки компенсуються у встановленому законом порядку в повному обсязі і коштом відповідного бюджету;

10. компенсацію за піднаймання (винаймання) жилого приміщення працівником ОВС;

11. компенсація за несення служби працівниками ОВС на територіях радіоактивного забруднення або

їх перебування у відрядженні на територіях радіоактивного забруднення;

12. компенсація працівникам ОВС втрати частини заробітної плати у зв'язку з порушенням строків її виплати, яка проводиться відповідно до індексу зростання цін на споживчі товари і тарифів на послуги у порядку, встановленому чинним законодавством.

Беручи до уваги те, що умови та порядок надання пільги та компенсації працівникам ОВС регулюються великою кількістю нормативних актів, які мають різну юридичну силу та приймалися у різний час, необхідним вважаємо розроблення та прийняття уніфікованого нормативно-правового акта, який, із нашої точки зору, має визначати види, умови та процедуру надання пільг та компенсацій працівникам ОВС. Прийняття такого уніфікованого акта дасть змогу удосконалити правозастосовчу практику з надання пільг та компенсацій, а отже, унеможливить зловживання у цій сфері керівниками ОВС та працівниками фінансово-економічних підрозділів. За умови прийняття такого акта важливо врахувати зміст ст. 22 Конституції України, а саме те, що під час прийняття нових законів або внесення змін до чинних законів не допускається звуження змісту та обсягу наявних прав і свобод. На наш погляд, варто врахувати необхідність збільшення обов'язкового відсоткового складника грошового забезпечення працівників ОВС України.

Підбиваючи підсумок, зауважимо, що особи, які обирають професію, пов'язану із правозахисною діяльністю в зарубіжних країнах, мотивовані її престижністю, можливістю самореалізації у підтриманні громадської безпеки, можливістю безплатно отримати освіту, солідну заробітну плату та пенсію. В Україні до зазначених підстав дотепер варто віднести й право на пільгове пенсійне забезпечення.

Варто зазначити, що солідний перелік пільг та гарантій в Україні не отримує практичної реалізації повністю, оскільки нерідко мають місце факти припинення дії таких актів. Варто погодитись із твердженням про уніфікацію та трансформацію пільг та гарантій правоохоронцям в адресні виплати. Успішний досвід інших країн може слугувати гарним прикладом для українських нормотворців.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Болотіна Н.Б. Право соціального захисту України: Навч. посіб. – К.: Знання, 2005. – 615 с.
2. Virginia State Police [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vsp.state.va.us/Employment_Trooper_Recrutitmenm_Bemefits.shtm
3. _Gehalt Polizeivollzugsbeamter [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.gehaltsvergleich.com/gehalt/Polizeivollzugsbeamter-Polizeivollzugsbeamtin-Bundespolizei.html>.
4. Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III «Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії» // Відомості Верховної Ради України, 2000, № 48, ст.409.
5. Закон України від 20 грудня 1990 р. «Про міліцію» // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1991. – № 4. – Ст. 20.

6. Закон України від 20 грудня 1991 р. «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей» // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 15. – Ст. 190.

7. Закон України від 28 лютого 1991 р. «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» // Відомості Верховної Ради України. – 1991. – № 16. – Ст.200.

8. Zarobki munudurowych i leśników, czyli lubuska lista plac // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.strefabiznesu.gazetalubuska.pl/artukul/zarobki-munudurowych-i-lesnikow-czyli-lubuska-lista-plac-7905.html>

9. Комментарии к Федеральному закону «Об основах государственной службы Российской Федерации» и законодательству о государственной службе зарубежных государств. – М.: Юрид. фирма «Контракт»; Инфра-М, 1999. – 676 с.

10. Кодекс законів про працю України // Відомості Верховної Ради УРСР. – 1971. – Додаток до № 50. – Ст. 375.

11. Милицонерам по всей стране поднимут зарплату в два раза // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://marker.ru/news/541>

12. Милиция: рабы украинского государства // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.ukrhome.net/content/497383/5578566/Zarplata-militsionera-v-ukraine.html>

13. Новая власть увеличит пенсионный возраст на 5 лет // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://news.ukrhome.net/content/647946/16837653/Minimalnaya-zarplata-militsionera-v-ukraine.html>

14. Оклей І.В. Правове регулювання пенсійного забезпечення та надання соціальних послуг в системі загальнообов'язкового державного пенсійного страхування / І.О. Оклей: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. – Харків. – 2008. – 227 с.

15. Оплата праці працівників міліції – структура, проблеми та реформування // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://crimealawyers.com/oplata-pratsi-pratsivnikiv-militsii-struktura-problemi-ta-reformuvannya>

16. Постанова Кабінету Міністрів УРСР від 29 липня 1991 р. № 114 «Про затвердження Положення про проходження служби рядовим і начальницьким складом органів внутрішніх справ України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=114-91-%EF>

17. Постанова Кабінету Міністрів України від 14 вересня 1991 року № 197 «Про затвердження порядку компенсації особам рядового і начальницького складу органів внутрішніх справ за службу понад установлений законодавством робочий час, а також у дні щотижневого відпочинку та святкові дні» // Урядовий кур'єр. – 1991. – 19 вересня.

18. Постанова Кабінету Міністрів України від 27 квітня 2006 р. № 571. «Про доплати і компенсації особам, які працюють у зоні відчуження» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

19. Постанова Кабінету Міністрів України від 21 січня 1993 р. № 30 «Про пільги щодо обчислення вслуги років військовослужбовцям Збройних Сил України, які брали участь в операціях Миротворчих Сил ООН» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

20. Постанова Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. № 452 «Про упорядкування додаткових видів грошового забезпечення військовослужбовців» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

21. Постанова Кабінету Міністрів України від 28 червня 1997 р. № 695 «Про гарантії і компенсації для працівників, які направляються для підвищення

кваліфікації, підготовки, перепідготовки, навчання інших професій з відривом від виробництва» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>

22. Скільки отримує Міліціонер <http://www.obzorzarplat.com.ua/police-salary/>

23. Police Pay Review // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.police-information.co.uk/policepay.htm>

24. Salary Snapshot for Police or Sheriff's Patrol Officer Jobs // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: Updated: 29 Oct 2010 http://www.payscale.com/research/US/Job=Police_or_Sheriff's_Patrol_Officer/Salary.

25. У Франції профспілки далі страйкують проти пенсійної реформи // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.voanews.com/ukrainian/news/france-strikes-2010-10-28-106083073.html>

26. Чередніченко Н.А. Соціально-правовий захист жінок – працівників органів внутрішніх справ / Н.А. Чередніченко: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. – Харків. – 2009. – 226с.

27. Федеральний закон від 27 травня 2003 року № 58-ФЗ «Про систему державної служби Російської Федерації» // Собрание законодательства Российской Федерации. – № 22. – 2003. – Ст. 2063.

28. Федеральний закон від 27 липня 2004, № 76-ФЗ «Про державну цивільну службу РФ» // Собрание законодательства Российской Федерации. – № 31. – 2004. – Ст. 3215.

29. Шумило М.М. Правове регулювання пенсійного забезпечення державних службовців / М.М. Шумило: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.05. – Київ. – 2009. – 215 с.

Ладика Ю. В. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ГАРАНТІЙ ПРАЦІВНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ: ЗАРУБІЖНИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОСВІД

У статті здійснюється порівняльний аналіз забезпечення та реалізації соціальних гарантій працівників органів внутрішніх справ в зарубіжних країнах та в Україні.

Ключові слова: соціальний захист, соціальні гарантії, соціальна допомога працівникам органів внутрішніх справ, соціальні виплати працівникам органів внутрішніх справ.

Ладика Ю. В. СРАВНИТЕЛЬНЫЙ АНАЛИЗ ОБЕСПЕЧЕНИЯ И РЕАЛИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНЫХ ГАРАНТИЙ РАБОТНИКОВ НАЦИОНАЛЬНОЙ ПОЛИЦИИ: ЗАРУБЕЖНЫЙ И НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОПЫТ

В статье осуществляется сравнительный анализ обеспечения и реализации социальных гарантий работников органов внутренних дел в зарубежных странах и в Украине.

Ключевые слова: социальная защита, социальные гарантии, социальная помощь работникам органов внутренних дел, социальные выплаты работникам органов внутренних дел.

Ladyka Y.V. COMPARATIVE ANALYSIS OF SOCIAL SUPPORT AND WARRANTIES OF THE NATIONAL POLICE: INTERNATIONAL AND NATIONAL EXPERIENCE

Police officers are serving under conditions that often lead to ill health, nervous shock, psychological and physical overload. Social guarantees for police officers are a legal mechanism that should compensate for these features of the service. The attitude of the state and society to the police has lately changed; however, the issue of development of the state standards in relation to the social guarantees of police officers does not lose its relevance.

According to Part 3 of Article 1 of the Law of Ukraine "On State Social Standards and State Social Guarantees" the state social security is minimum amounts of the labour remuneration, individual income, pensions, social benefits, other types of social allowances specified by laws and other regulatory documents, which ensure the living standard not lower than the living wage. Consequently, social security includes:

- labour remuneration;
- pensions;
- social benefits and other types of social allowances.

Whereas the conditions and procedure for granting benefits and compensation to police officers is regulated by a large number of regulations that have different legal force and were adopted at different times we consider it necessary to develop and adopt a unified regulatory act which, from our point of view, should determine the types, conditions and procedure for granting benefits and compensation to police officers. The adoption of such a uniform act would improve the law enforcement practice of providing benefits and compensation, and thus enable abuse in this area by the heads of various police agencies and employees of financial and economic departments. While adopting such an act, it is important to consider the content of Article 22 of the Constitution of Ukraine, namely that the adoption of new laws or amendment of existing laws shall not diminish the content and scope of existing rights and freedoms. In our view, we should consider the need to increase the compulsory interest component of salaries of police officers in Ukraine.

To summarize, we note that those who choose a profession related to human rights activities in foreign countries are motivated by its prestige, the possibility of self-realization in maintaining public security, the ability to get free of charge education, a steady paycheck and pension. In Ukraine, these grounds so far should also include the right to preferential pension benefits.

Regarding the benefits and guarantees it should be noted that their considerable list in Ukraine does not receive full practical implementation, since often there are facts of suspension of such acts. We should agree with the statement about the unification and transformation of benefits and guarantees into the provision of individual benefits to the police officers. The successful experience of other countries can serve as a good example for Ukrainian standard-setters.

Key words: social protection, social security, social benefits to employees of internal affairs bodies and social allowances to employees of internal affairs bodies.